

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Refnes Laks AS på lokaliteten Seiskjæra

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 04.11.2015, samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilkårene for tillatelsen framgår av dette dokumentet.

Denne tillatelsen erstatter tidligere tillatelser på lokaliteten. Tillatelsen gjelder fra det tidspunktet Trøndelag fylkeskommune har gitt endelig tillatelse etter akvakulturloven. Dersom fylkeskommunens vedtak innebærer tillatelse til en lavere produksjonsramme enn det som fremgår av denne tillatelsen, er det produksjonsrammen i Fylkeskommunens vedtak som gjelder.

Virksomheten kan ikke fravike kravene i denne tillatelsen uten skriftlig avklaring med Fylkesmannen. Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er trått i kraft, skal virksomheten sende Fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen eller trekke den tilbake jfr. forurensningsloven § 20.

Informasjon om ansvarlig enhet

Navn	Refsnes Laks AS
Poststed	7177 Refsnes
Kommune og fylke	Åfjord kommune, Trøndelag fylke
Org. nummer	980 649 598

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Anleggsaktivitet
		Matfisk - sjø

Tillatelse gitt: 03.11.2020

Marit Lorvik (e.f.)
seksjonsleder

May Brit Myrholt Gorseth
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

1. Produksjonsforhold/utslippsforhold

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av matfisk av laks og ørret i sjø på lokalitet Seiskjæra med tilhørende landbase. Rammen for tillatelsen er en **midlertidig maksimalt tillatt biomasse (MTB) på 3120 tonn frem til 20.06.2021, og deretter permanent MTB 2340 tonn**. Tillatelsen er basert på en søknad om produksjon av 4000 tonn biomasse og et fôrforbruk på 5000 tonn per år.

Lokalitet	Posisjon (i grader og desimalminutter)	Kartdatum	MTB
10398 Seiskjæra	64° 5,535` N 10° 6,959` E	Euref89/WGS	3120 tonn /2340 tonn

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen.

Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i Prioritetslisten (www.miljostatus.no). Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene, eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket.

Det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en tidligere, nåværende og framtidig bruk av naturmangfoldet og økonomiske forhold gir de beste samfunnsmessige resultatene.

Alle praktisk gjennomførbare tiltak skal settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand.

Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkårene uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning.

3. Utslipp

3.1. Fôr

Tap og spill av fôr skal reduseres mest mulig. Fisken skal ikke overfôres eller fôres på en slik måte at det kan medføre skade eller ulempe for det ytre miljø. Det tillates kun anvendelse av tørrfôr, dvs. tørrstoffinnhold >90%.

Ved forhøyet fôrforbruk, skal årsakene til dette kartlegges og nødvendige tiltak settes i verk i den hensikt å redusere fôrforbruket på neste utsett.

Virksomheten skal ha skriftlige rutiner som sikrer en utfôring i den daglige driften som minimaliserer utslipp. Forhøyet fôrforbruk skal journalføres, med beskrivelse av årsak og iverksatte tiltak.

3.2. Kjemikalier og legemidler

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, desinfeksjonsmidler, legemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

Ved bruk av legemidler og miljøskadelige kjemikalier skal virksomheten vise særlig aktsomhet, slik at utslippene til og eventuell skade på det omkringliggende miljø søkes redusert til et minimum, jf. akvakulturdriftsforskriften § 15.

Virksomheten plikter å vurdere substitusjon av kjemikalier og legemidler i henhold til produktkontrollloven § 3a. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og legemidler som benyttes, og om alternativer finnes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.¹

Legemidler og kjemikalier skal lagres forsvarlig. Lagringen skal innrettes slik at spill ved uhell eller lignende blir samlet opp.

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket² og biocidregelverket³.

¹ Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester av 11.juni 1976 nr. 79 (produktkontrollloven) § 3a

² Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier av 30. mai 2008 nr.516 (REACH).

³ Forskrift om godkjenning av biocider og biocidprodukter av 18. desember2003 nr. 1848 (biocidforskriften)

3.3. Vasking/impregnering av nøter

Nøter som er behandlet med miljøskadelige kjemikalier (inkludert kobber), kan ikke vaskes og reimpregnes på oppdrettslokaliteten. Grovrengjøring av nøter i form av spyling er tillatt. Nøter som ikke inneholder miljøskadelige kjemikalier, kan vaskes og reimpregnes på oppdrettslokaliteten. Grovrengjøring, vask og impregnering skal likevel ikke medføre utslipp som gir ulempe eller skade på miljøet.

3.4. Oljeholdig avløpsvann

Oljeholdig avløpsvann fra verksted, motorrom eller lignende skal renses i oljeavskiller eller tilsvarende renseinnretning, i henhold til kravene i forurensningsforskriften kapittel 15.

3.5. Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade på miljøet.

3.6. Mudring

Mudring herunder også slamsuging av bunnen er ikke tillatt uten tillatelse fra Fylkesmannen, jf. forurensningsforskriften kap. 22.

3.7. Lukt

Fôrlagring, spyling, rengjøring og tørking av nøter samt annen virksomhet ved oppdrettsanlegget skal foregå slik at det ikke fører til luktulempen av betydning for naboer m.fl.

3.8 Lys

Lys som blir benyttet som vekstregulering skal ikke være til ulempe for naboer, fritidshus e.l. i området.

3.9 Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringingliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Mandag-fredag	Kveld mandag-fredag	Lørdag	Søndag	Natt (kl. 23-07), alle døgn	Natt (kl. 23-07), alle døgn
55 L _{den}	50 L _{evening}	50 L _{den}	50 L _{den}	45 L _{night}	60 L _{AFmax}

(se vedlegg 1 for definisjoner av begreper i tabell)

Aktiviteter som medfører fare for spesiell støy bør i størst mulig grad gjennomføres innenfor normal arbeidstid, dvs. mandag til fredag kl. 7-16.

Støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra

ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

Selv om virksomheten holder seg innenfor grenseverdiene, har bedriften likevel plikt til å redusere støy mest mulig.

4. Avfall

4.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av driften. Innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁴. Kasserte nøter kan være farlig avfall pga. innhold av miljøskadelige stoffer som kobber⁵.

Det er forbudt å dumpe avfall i sjø. Det er også forbudt å brenne avfall uten særskilt tillatelse fra Fylkesmannen.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal lagres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning. Avfallet skal leveres videre til lovlig mottak, jf. forurensningslovens § 32 om håndtering av næringsavfall.

4.2. Håndtering og lagring av farlig avfall

Sikringstiltak for lagring av farlig avfall skal være basert på en risikovurdering. I tillegg skal farlig avfall som ikke er lagret på tank, som et minimum lagres under tak og på tett fast dekke med fall mot tette oppsamlingsenheter.

Lagertanker for flytende avfall som er større enn 2.000 liter skal ha oppsamlingsvolum tilsvarende tankens volum. Lagret farlig avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret, og skal ikke blandes sammen med annet avfall.

Ubenyttede rester av legemidler og kjemikalier, inkludert emballasje, må samles opp, håndteres og lagres separat slik at ikke annet avfall blir kontaminert og gjenbruk vanskeliggjøres. Det samme gjelder for ensilasje, fôrrester og slam/ekskrementer som inneholder legemiddel- eller kjemikalierester. Lageret for antibiotikaholdig død fisk og annet antibiotikaholdig avfall eller slam skal ha nok kapasitet, både til vanlig drift og ved sykdomsutbrudd. Avfallet skal leveres til godkjent mottak for farlig avfall⁶.

Farlig avfall skal deklarerer og leveres til godkjent mottaker minst én gang i året⁷.

⁴ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 1.juni 2004, nr. 930 (avfallsforskriften).

⁵ Definisjon på farlig avfall fremgår av avfallsforskriftens § 11-4, bl.a kasserte nøter som inneholder mer enn 0,25 prosent dikobberoksid (Cu₂O) er pr. idag farlig avfall

⁶ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 1.juni 2004 nr. 930 § 11-8

⁷ Jf. avfallsforskriften §11-8

4.3. Håndtering av produksjonsavfall og slam

Død fisk og annet organisk produksjonsavfall som fôrrester, slam, fett o.l. skal håndteres på en slik måte at det ikke oppstår fare for forurensning. Så langt det er mulig skal død fisk tas opp av sjøen hver dag i henhold til akvakulturdriftsforskriften § 16⁸. Oppsamlet død fisk skal konserveres omgående ved ensilering, frysing e.l. og føres til eget lager. Ved ensilering skal fisken kvernes.

Ensilasjetanker skal være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet.

Virksomheten skal ha beredskap til å håndtere massiv fiskedød ved f. eks sykdom eller algeoppblomstring.

5. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot utslipp

5.1 Internkontroll

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sitt anlegg (lokalitet og landbase) i henhold til forskrift om helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)⁹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten skal ha en driftsansvarlig ved anlegget som skal sørge for at det etableres internkontroll tilpasset det konkrete anlegget, jf. internkontrollforskriften § 4. Virksomheten skal systematisk overvåke og gjennomgå internkontrollen, jf. internkontrollforskriften § 5 pkt. 8.

De som arbeider på anlegget skal ha nødvendig kunnskap om mulige utslipp, og må arbeide aktivt gjennom egenkontroll for å hindre skade eller ulempe for miljøet, og forebygge at utslipp skjer.

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet knyttet til det aktuelle anlegget, jf. internkontrollforskriften § 5 første ledd pkt. 6. Virksomheten skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Virksomheten skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Virksomheten plikter å føre jevnlig tilsyn og kontroll med

⁸ Tilsvarende krav som fremgår av forskrift om drift av akvakulturanlegg av 17. juni 2008 nr. 822 (akvakulturdriftsforskriften) § 16

⁹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter av 6. desember 1996 nr. 1127 (internkontrollforskriften)

slikt utstyr og system/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert, jf. internkontrollforskriften § 5 pkt. 7.

5.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

5.3. Varsling av akutt utslipp

Akuttutslipp eller fare for akuttutslipp skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

6. Miljøinformasjon og journalføring

Virksomheten skal ha kunnskap om miljøpåvirkning fra egen aktivitet og oversikt over annen relevant miljøinformasjon.¹¹

Virksomheten skal registrere og journalføre driftsopplysninger på lokalitets- og produksjonsenhetsnivå jf. akvakulturdriftsforskriftens §§ 41 og 42. Virksomheten skal i tillegg regelmessig registrere og journalføre følgende data:

Tema	Data
Produksjon	Stående biomasse og årlig biomasseproduksjon
Fôr	Fôrforbruk
Avfall	Typer, mengder og disponeringsmåter

Journalen skal tas vare på ved anlegget i minst 4 år og være tilgjengelig ved kontroll/inspeksjon.

7. Miljøtilstand og resipientovervåking

Bæreevnen er kapasiteten lokaliteten har til å ta imot og omsette organisk materiale. Både topografi, bunnforhold og strømforhold har betydning for lokalitetens bæreevne.

7.1. Krav til miljøtilstand

I influensområdet utenfor nærsone til lokaliteten skal tilstanden for dypvannet, bløtbunnsfauna og sediment være god, tilstandsklasse II eller bedre etter vannforskriften¹².

¹⁰ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9.juli 1992 nr. 1269

¹¹ Jf. Lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet av 9. mai 2003 nr. 31 (miljøinformasjonsloven) § 9.

¹² Forskrift om rammer for vannforvaltningen av 15. desember 2006 nr. 1446 (vannforskriften).

Utslippene skal ikke gi en dårligere tilstandsklasse i overflatevannet i influens-område omkring anlegget om sommeren enn naturtilstanden.

Strandsonen i nærheten av anlegget skal ikke være synlig påvirket av utslipp eller annen forurensning fra anlegget.

Det skal foretas jevnlig, risikobasert miljøovervåkning for å dokumentere at kravene til miljøtilstand overholdes.

Hvis det ut fra oppfølgende B- og C-undersøkelser etter NS 9410 eller andre resipientundersøkelser kan se ut til at lokaliteten blir overbelastet, plikter bedriften å gjøre tiltak for å minske belastningen på området.

7.2 Overvåking

Bedriften skal utføre og bekoste miljøundersøkelser av lokaliteten etter nærmere bestemmelse av Fylkesmannen, jf. forurensningsloven § 51. Bedriften plikter å bekoste eller delta i de undersøkelser som Fylkesmannen finner nødvendig.

Bedriften kan også pålegges å betale en forholdsmessig del av kostnadene ved et resipientundersøkelsesprogram for området hvor anlegget er plassert.

C-undersøkelser

Det har blitt utført en MOM C-undersøkelse ved lokaliteten i 2014.

Fylkesmannen pålegger Refsnes Laks AS, med hjemmel i forurensningsloven § 51, å få utført en oppfølgende C-undersøkelser etter NS 9410:2016 (eller nyere standard) ved lokaliteten før utvidelse av biomasse ved anlegget og deretter oppfølgende C-undersøkelser i henhold til prøvetakingsfrekvens skissert i NS 9410:2016 (eller nyere standard). **Undersøkelsene skal utføres av et organ som er akkreditert for å utføre oppgaven.**

7.3 Rapportering

Rapportene fra C-undersøkelsene etter NS 9410:2016, og eventuelt andre resipientundersøkelser, inkludert vurdering av resultatene, skal sendes Fylkesmannen **fortløpende, og senest innen 31.12. i undersøkelsesåret.**

Data som fremskaffes ved overvåking, inklusivt vannprøver, sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø fortløpende og **senest innen 31.12. i rapporteringsåret.** Dataene skal leveres på Vannmiljøs importformat, som finnes på internettsiden <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no/>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøs kodeverk.

8. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

9. Eierskifte

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet. Dette gjelder også ved navneendringer for virksomheten.

10. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal virksomheten sørge for at råvarer, fiskefôr, fisk, kjemikalier, legemidler, produksjonsutstyr og avfall (inkludert ensilasje) tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹³. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

11. Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for fylkesmannen føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

¹³ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1

Definisjoner

L_{den} er A-veiet ekvivalent støynivå for dag/kveld/natt med 10 dB/5 dB tillegg på natt/kveld.

L_{evening} er A-veiet ekvivalent støynivå for kveldsperioden 23-07.

L_{night} er A-veiet ekvivalent støynivå for nattperioden 23-07.

L_{AFmax} er A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene innenfor perioden, målt/beregnet med tidskonstant "Fast" på 125 ms.